

AKHBAR : HARIAN METRO
MUKA SURAT : 17
RUANGAN : LOKAL

2 MATI MAKAN IKAN BUNTAL

Laporan makmal dijangka keluar tiga minggu lagi

Johor Bahru: Jabatan Kesihatan Negeri Johor (JKNJ) dijangka memperolehi laporan makmal berhubung keracunan ikan buntal yang mengakibatkan dua warga emas maut, baru-baru ini, dua atau tiga minggu lagi.

Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan negeri, Ling Tian Soon berkata, sebaik kertas siasatan lengkap ia akan diserahkan kepada Pejabat Timbalan Pendakwa Raya (DPP) bagi memutuskan sama ada pihak terbabit khususnya pembekal ikan berkenaan didakwa atau pun tidak.

"Pejabat Kesihatan Daerah Kluang dengan kerjasama Pejabat Kesihatan Daerah Batu Pahat telah menjalankan siasatan dan bukan itu sahaja, polis juga membuka kertas siasatan kes berkenaan.

"Kerja daripada JKNJ adalah menyelesaikan kertas siasatan dan sama ada dakwa atau tidak, kita serahkan kepada pihak pihak DPP untuk ambil tindakan selanjutnya.

"Kita juga sedang menunggu laporan makmal yang mungkin dalam dua atau tiga minggu lagi akan diperolehi," katanya pada Majlis Berbuka Puasa MCA Johor bersama Pengamal Media di sini, kelmarin.

Turut hadir, Presiden MCA yang juga Ahli Parlimen Ayer Hitam, Datuk Seri Dr Wee Ka Siong.



Menurut Tian Soon, JKNJ juga kini sedang berbincang dengan Kementerian Kesihatan Malaysia dan kepakaran dari universiti tentang hal perundangan dalam kes berkenaan.

"Kita perlu berbincang tentang beberapa akta yang sedia ada sama ada memadai untuk kita ambil tindakan mendakwa pembekal ikan berkenaan," katanya.

Pada masa sama, beliau berkata, pihaknya sudah merampas ikan-ikan buntal yang dijual pembekal untuk diambil sampel bagi tujuan siasatan.

Beliau berkata, orang awam turut dinasihatkan supaya tidak membeli ikan buntal yang bertujuan untuk dijadikan makanan.

"Buat masa sekarang, kita hanya boleh menasihati orang awam tidak membeli ikan jenis buntal ini dan dijadikan makanan," katanya.

AKHBAR : HARIAN METRO
MUKA SURAT : 21
RUANGAN : LOKAL

Khidmat bakti tiga dekad

Dr Noor Hisham dianggap wira rakyat perangi Covid-19 bersara 21 April ini

Oleh Noor Hidayah
Tanzizi
am@hmetro.com.my

Kuala Lumpur

Khidmat bakti Ketua Pengarah Kesihatan, Tan Sri Dr Noor Hisham Abdullah kepada bidang kesihatan negara selama 35 tahun akan berakhir apabila beliau bakal bersara wajib pada 21 April ini.

Semakan Harian Metro di Facebook mendapati beberapa individu dan pihak termasuk Bahagian Keselamatan dan Kualiti Makanan, Kementerian Kesihatan Malaysia memuat hantaran mengenai persaraan beliau sejak beberapa hari lalu.

Untuk rekod, bapa kepada enam anak berusia 60 tahun itu memegang jawatan Ketua Pengarah Kesihatan se-

jak 2013 dan tempoh lebih tiga dekad dalam perkhidmatan cemerlang menyakikan beliau berhadapan saat mencabar ketika negara berhadapan Covid-19.

Malah, beliau juga dianggap 'wira' rakyat melalui pencapaian terbaik pasukan kesihatan di bawah pimpinannya dalam memerangi penularan virus itu.

Beliau dianggap 'wajah' oleh rakyat negara ini kerana usahanya memberikan maklumat terkini mengenai Covid-19 di media sosial, berlandaskan rumusan berasaskan fakta dan statistik.

Media sebelum ini juga ada melaporkan Dr Noor Hisham, dinamakan sebagai antara doktor terbaik dunia oleh China Global TV Network (CGTN), berdasar-

kan kewibawaan beliau menangani krisis Covid-19.

Bahagian Keselamatan dan Kualiti Makanan, Kementerian Kesihatan Malaysia dalam catatan hantarannya di Facebook pada tiga hari lalu memaklumkan pihaknya mengadakan Mesyuarat Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia yang juga mesyuarat terakhir yang dipengerusikan oleh Dr Noor Hisham selaku Pengerusi Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia sebelum bersara pada 21 April.

Hantaran itu berkata, satu sesi khas diadakan sebagai penghargaan di atas segala jasa dan sumbangan beliau kepada Majlis Juruanalisis Makanan Malaysia. "Beliau turut menitipkan pesanan berikut 'dalam bekerja kita hendaklah ikhlas, buat yang terbaik dan se-

lanjutnya bertawakal (berserah pada Tuhan)'," kata hantaran berkenaan.

Memetik laporan sebuah portal dan media tempatan, Dr Noor Hisham berkata, beliau tidak sabar meluangkan lebih masa bersama keluarga selepas dia berundur pada 21 April ini, iaitu hari dirinya mencecah usia 60 tahun, iaitu umur persaraan wajib anggota perkhidmatan awam.

"Persaraan adalah babak kehidupan seterusnya. Ia adalah perjalanan hidup. Saya akan menyeberangi satu jambatan pada satu masa," katanya.

Ditanya sama ada beliau akan menikmati tempoh persaraannya itu me-

mandangkan dirinya dikenali sebagai seorang yang bekerja keras, Dr Noor Hisham menjawab: "Biar saya bersara dahulu dan saya akan berkongsi dengan anda pengalaman saya kemudian."



DR Noor Hisham ketika mengadakan sidang media harian mengumumkan situasi Covid-19 di negara ini.

AKHBAR : KOSMO

MUKA SURAT : 5

RUANGAN : NEGARA



AHMAD ketika berucap di Dewan Negara, Kuala Lumpur semalam.

RUU Perbekalan Tambahan diluluskan di Dewan Negara

KUALA LUMPUR – Dewan Negara semalam meluluskan Rang Undang-Undang (RUU) Perbekalan Tambahan (2022) 2023 bagi perbelanjaan tambahan mengurus berjumlah RM60.174 bilion daripada Kumpulan Wang Disatukan.

RUU itu diluluskan dengan lebih suara bersetuju selepas dibentang pada bacaan kali ketiga oleh Timbalan Kewangan I, Datuk Seri Ahmad Maslan dan dibahas tujuh Ahli Dewan Negara.

Mereka ialah Senator Datin Ros Suryati Alang, Senator Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta Md. Ramli, Senator Datuk Arman Azha Abu Hanifah, Senator Datuk Jefridin Atan, Senator Abu Sui Anyit, Senator Mohd. Hasbie Muda dan Senator Datuk Seri Dr. Awang Sariyan.

Ahmad berkata, perbekalan tambahan itu bukan satu perbelanjaan baharu, tetapi merupakan sebahagian keperluan kewangan untuk menampung

perbelanjaan pembangunan bagi tahun 2022 yang berjumlah RM71.57 bilion.

Katanya, ia melibatkan 10 perkhidmatan, yang mana Perkhidmatan Am Perbendaharaan menerima peruntukan tertinggi iaitu sebanyak RM52.776 bilion, diikuti Kumpulan Wang Terkanun (RM2.241 bilion) dan Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Kos Sara Hidup mendapat RM2.05 bilion.

"Selain itu, Perbendaharaan menerima peruntukan sebanyak RM1.19 bilion, Kementerian Pendidikan (RM803.6 juta), Kementerian Kesihatan (RM676.5 juta), Kementerian Pertahanan (RM303.7 juta) dan Suruhanjaya Pilihan Raya (RM84.8 juta).

"Kementerian Pertanian dan Keterjaminan Makanan pula menerima RM24.5 juta, manakala Kementerian Perpaduan Negara (RM14.1 juta)," ujarnya.

AKHBAR : KOSMO
MUKA SURAT : 10
RUANGAN : NEGARA

Premis jual vape kini ibarat kedai runcit

KEPUTUSAN kerajaan mengecualikan cecair vape yang mengandungi nikotin sebagai bahan terkawal di bawah Akta Racun telah menimbulkan reaksi pelbagai pihak.

Bagi ibu bapa, mereka antara individu paling terkesan kerana bimbang produk vape menjadi bahan mainan atau gajet 'tersembunyi' untuk anak-anak remaja.

Bagi Persatuan Pengguna Pulau Pinang (CAP) pula, mereka menyifatkan keputusan kerajaan itu sebagai tidak logik.

Pegawai Pendidikannya, N. V. Subbarow berkata, pihaknya menerima banyak aduan daripada ibu bapa dan guru mengenai tindakan anak remaja yang membeli produk vape mengandungi nikotin sejurus kerajaan mengeluarkannya daripada Akta Racun mulai 1 April lalu.

Menurut beliau, lebih membimbangkan apabila statistik terbaharu menyatakan sebanyak 43,019 pelajar sekolah menengah dan 341 pelajar sekolah rendah didapati menghisap rokok.

"Ini tidak baik untuk Malaysia. Sekarang racun itu sudah tidak menjadi racun. Paling menakutkan apabila anak-anak boleh berjalan ke mana-mana kedai vape untuk membeli produk itu.

"Sedangkan kanak-kanak di bawah umur 18 tahun tidak dibenarkan membeli rokok, tetapi racun yang kini bukan racun di dalam vape terbuka luas untuk



kanak-kanak," katanya.

Jelasnya, tinjauan CAP baru-baru ini turut mendapati ramai anak muda termasuk golongan remaja dan pelajar sekolah kini bebas membeli cecair berasaskan nikotin untuk gajet vape.

"Hasil maklumat yang diperoleh, kebanyakan pelanggan sangat takut untuk masuk ke kedai vape untuk membeli nikotin.

"Bagaimanapun, situasi berubah sejak 1 April lalu apabila mereka bebas memasuki kedai-kedai vape. Terdapat banyak kedai vape di Pulau Pinang dan situasi ini amat membimbangkan," katanya.

Mengulas lanjut, beliau berkata, terdapat individu yang tidak berpuas hati dengan duti eksais, namun ia tidak menghalang mereka daripada membeli jus cecair nikotin.

"Selain itu, pengguna vape dalam kalangan pelajar mampu membeli cecair vape daripada rakan dan ahli keluarga.

"Malah, dua buah kedai vape turut mengaku perniagaan mereka tidak terkesan dengan duti eksais sebaliknya meningkatkan

jualan vape terutamanya dalam kalangan gadis muda," katanya.

Subbarow menambah, dengan mengenakan cukai baharu nikotin, kerajaan secara tidak langsung menjadikan industri tembakau lebih untung, manakala golongan remaja yang ketagih vape dan e-rokok menjadi golongan yang semakin rugi.

"CAP meminta kerajaan negeri yang mengisytiharkan vape sebagai haram untuk tidak membenarkan kanak-kanak menggunakannya. CAP juga mengucapkan tahniah atas keputusan kerajaan negeri Johor kerana tidak mengikut keputusan Persekutuan.

"Johor tetap dengan keputusannya tidak akan membenarkan penjualan rokok elektronik atau lebih dikenali sebagai vape seperti yang dikuatkuasakan sejak 2016, walaupun cukai peranti itu telah dikuatkuasakan bermula 1 April lalu.

"Jika kerajaan bertegas bahawa nikotin akan dikenakan cukai, rokok juga mesti dikenakan cukai. CAP menggesa KKM (Kementerian Kesihatan) agar mengambil langkah segera untuk membendung masalah ini," tambahnya.

Kesimpulannya, sekiranya tiada sebarang penyekatan atau had usia bagi trend pembelian dan penggunaan vape di negara ini, mungkin lebih banyak pusat pemulihan dadah perlu ditubuhkan di negara ini suatu hari nanti.

AKHBAR : KOSMO
MUKA SURAT : 16
RUANGAN : NEGARA



INILAH ikan buntal goreng yang dimakan oleh pasangan suami isteri yang maut di Johor baru-baru ini.

Ikan dijual peniaga itu telah dirampas

JKNJ tunggu laporan kimia ikan buntal

Oleh KHAIRUL MOHD. ALI

JOHOR BAHRU – Jabatan Kesihatan Negeri Johor (JKNJ) masih menunggu laporan makmal sebelum dapat melengkapkan siasatan berhubung kematian pasangan warga emas yang makan ikan buntal goreng.

Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan negeri, Ling Tian Soon berkata, sebaik lengkap, kes tersebut akan diserahkan kepada pejabat Timbalan Pendakwa Raya untuk menentukan sama ada dakwaan terhadap pembekal ikan berkenaan.

Menurut beliau, proses tersebut dijangka dapat diselesaikan dalam tempoh dua minggu.

"Pejabat Kesihatan Daerah Kluang dengan kerjasama Pejabat Kesihatan Daerah Batu



KERATAN Kosmo! 9 April 2023.

Pahat telah menjalankan siasatan, malahan polis juga telah membuka kertas siasatan berhubung kes berkenaan.

"Tugas JKNJ adalah siapkan kertas siasatan, sama ada individu bertanggungjawab akan didakwa atau tidak, itu kita serahkan kepada pihak DPP untuk tindakan selanjutnya.

"Ketika ini kita sedang tunggu laporan makmal, mungkin dua atau tiga minggu lagi akan diper-

olehi," katanya dalam sidang akhbar yang diadakan semasa menghadiri Majlis Berbuka Pusa anjuran MCA Johor di Hotel Trove, di sini malam kelmarin.

Tambah Tian Soon, JKNJ juga sedang berbincang dengan Kementerian Kesihatan dan pakar dari universiti berhubung aspek perundangan dalam kes itu.

"Kita perlu berbincang tentang beberapa akta sedia ada iaitu sama ada memadai untuk kita ambil tindakan mendakwa pembekal ikan berkenaan.

"Buat waktu ini, ikan-ikan buntal yang dijual pembekal berkenaan telah dirampas untuk diambil sampelnya," ujarnya.

Baru-baru ini pasangan warga emas di negeri ini dilaporkan mati selepas makan ikan buntal yang dibeli di media sosial.

AKHBAR : UTUSAN MALAYSIA
MUKA SURAT : 6
RUANGAN : DALAM NEGERI

Dewan Negara lulus RUU Perbekalan Tambahan (2022) 2023

KUALA LUMPUR: Dewan Negara meluluskan Rang Undang-Undang (RUU) Perbekalan Tambahan (2022) 2023, membabitkan pengeluaran wang tidak lebih RM60,174,928,000 daripada Kumpulan Wang Disatukan bagi perbelanjaan tambahan untuk perkhidmatan 2022.

RUU itu diluluskan dengan lebih suara bersetuju selepas dibentang bacaan kali ketiga oleh Timbalan Menteri Kewangan, Datuk Seri Ahmad Maslan dengan dibahaskan tujuh Ahli Dewan Negara.

Perbelanjaan tambahan berkenaan membabitkan 10 perkhidmatan, yang mana Perkhidmatan Am Perbendaharaan menerima peruntukan tertinggi iaitu sebanyak RM52,776,595,400, diikuti Peruntukan kepada Kumpulan Wang Terkanun (RM2,241,548,100) dan Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna (RM2,058,146,000).

Selain itu, Perbendaharaan menerima peruntukan sebanyak RM1,191,328,300; Kementerian Pendidikan (RM803,613,600); Kementerian Kesihatan

(RM676,518,300); Kementerian Pertahanan (RM303,726,600); Suruhanjaya Pilihan Raya (RM84,822,600); Kementerian Pertanian dan Industri Makanan (RM24,531,500) dan Kementerian Perpaduan Negara (RM14,097,600).

Bagi menjawab soalan Senator Ros Suryati Alang mengenai kos untuk Pilihan Raya Umum Ke-15 (PRU15) dan Pilihan Raya Negeri (PRN), Ahmad berkata, kerajaan mempunyai dana yang mencukupi untuk melaksanakan PRN di enam negeri.

Bagaimanapun beliau tidak menyatakan jumlah peruntukannya secara spesifik berikutan pihaknya kini masih lagi dalam proses penelitian mengenai perkara itu dengan mengambil kira bila PRN akan dilaksanakan.

"Ya, kita ada dana mencukupi, sejumlah dana tertentu akan digunakan untuk melaksanakan PRN di enam negeri."

"Untuk PRN ada jumlah tertentu dan mereka sedang mengira berapa jumlahnya, saya belum pasti bila, tetapi khabarnya bulan Jun, Julai, Ogos, begitulah. Nanti mereka akan mem-



Ya, kita ada dana mencukupi, sejumlah dana tertentu akan digunakan untuk melaksanakan PRN di enam negeri."

AHMAD MASLAN

buat anggaran berapa jumlahnya," katanya di Dewan negara, semalam.

Ahmad Maslan dalam masa yang sama turut memaklumkan jumlah perbelanjaan yang dipe-runtukkan pada PRU15 adalah sebanyak RM1 bilion.

"Sebagaimana yang ditanyakan itu mengenai PRU15, RM1 bilion kita telah gunakan, banyak," katanya ringkas.

Mengenai isu subsidi diesel bersasar, Ahmad turut menjelaskan sistem yang diguna pakai

nanti akan siap pada Julai ini dan akan memaklumkan tempoh pelaksanaannya.

"Mengenai isu subsidi diesel, walaupun kita akan laksanakan kemudian, pemberian subsidi akan dikekalkan untuk pengangkutan bas sekolah, bas ekspres, teksi, tidak akan terjejas. Walaupun kita akan gunakan subsidi bersasar ini, sistem akan siap pada Julai, Ogos, kemudian kita akan laksanakan bila sampai waktunya.

"Selain itu, jawatankuasa khas akan ditubuhkan bagi subsidi bersasar. Data dari Jabatan Pengangkutan Jalan, Jabatan Pendaftaran Negara, Lembaga Hasil Dalam Negeri, kita akan kumpulkan data itu untuk ketika ini dan kita akan kekalkan RON95," jelasnya bagi menjawab persoalan yang dibangkitkan Senator Datuk Dr. Hatta Ramli mengenai subsidi bersasar.

Tambahnya, antara sebab peruntukan tambahan ini dipohon susulan kenaikan harga minyak dunia di mana tahun lepas ia mencecah sehingga AS\$110 setong berbanding tahun sebelumnya, AS\$80 setong.

AKHBAR : UTUSAN MALAYSIA
MUKA SURAT : 29
RUANGAN : DALAM NEGERI

Iktibar mogok doktor kontrak yang kurang sambutan



Oleh MOHD. FADHLI
MOHD. SULAIMAN
fadhli.sulaiman@mediamalaysia.com.my

KETIKA ini tiada lagi akses untuk menghubungi kumpulan mendakwa sebagai Mogok Doktor Malaysia yang merancang melakukan protes tiga hari sejak 3 April lalu, supaya diserap ke jawatan tetap Kementerian Kesihatan dan menuntut kenaikan kadar elaun *on-call* RM9 sejam.

Dua hari selepas melancarkan mogok di seluruh negara, akaun Instagram yang menjadi satu-satunya saluran media menghubungi kumpulan itu dinyah-

aktif selain pautan Telegram kumpulan itu juga tidak boleh diakses sama sekali.

Timbul persoalan, benarkah gerakan itu wujud memperjuang isu kebajikan doktor kontrak yang sudah tujuh tahun tidak selesai, atau terdapat pihak tertentu berniat menangkus di air keruh?

Ada juga dakwaan Mogok Doktor Malaysia digerakkan pembangkang untuk 'menyerang' kerajaan menyedari isu itu mampu mengalih perhatian masyarakat daripada mendalami dasar-dasar yang ingin dilaksanakan Kerajaan Perpaduan.

Pun begitu, dakwaan itu terlalu berat kerana tiada bukti kukuh mengaitkan kumpulan itu secara langsung dengan Perikatan Nasional (PN). Meskipun

pembangkang menyokong tindakan tersebut, namun, mereka menafikan penglibatan dalam mogok berkenaan.

Menteri Kesihatan, Dr. Zaliha Mustafa menyifatkan, rancangan mogok yang didakwa melibatkan 8,000 hingga 12,000 doktor kontrak gagal melumpuhkan perkhidmatan kesihatan negara. Sebaliknya, ia lebih bersifat ancaman dan provokatif serta mempunyai kepentingan tertentu sehingga sanggup mengambil kesempatan terhadap keselamatan dan nyawa rakyat.

Jika benar Mogok Doktor Malaysia adalah kumpulan sah seperti Hartal Doktor Kontrak, mereka tidak sepatutnya menjadi pengecut dengan tidak mendedahkan identiti sebenar kepada

awam. Menyahaktif akaun media sosial menguatkan lagi sangkaan yang mereka ini tidak sanggup dan berani berdepan realiti.

Tidak dinafikan, mereka bijak menarik perhatian media massa supaya liputannya lebih meluas. Pelaporan media yang menetapkan agenda dan membingkai-kannya sebagai isu dan perdebatan awam, selain pengaruh media sosial yang merentas latar belakang dan umur telah mencapai matlamat kumpulan ini.

Oleh itu, apakah yang boleh dipelajari susulan mogok ini? Negara sepatutnya bersyukur kerana sistem penyampaian kesihatan masih berjalan tanpa sebarang masalah. Petugas kesihatan negara masih berpegang kepada lafaz sumpah jawatan dan atas dasar bertanggung-

jawabnya terhadap masyarakat.

Namun adakah kegagalan rancangan itu membolehkan kerajaan berasa lega dan bekerja seperti biasa? Tidak. Masalah melibatkan doktor kontrak tetap ada sekalipun tanpa kehadiran Mogok Doktor Malaysia.

Menerusi pembentangan Kertas Putih di Parlimen pada Jun ini, sebagai permulaan reformasi kesihatan negara, banyak pihak meletakkan harapan supaya kerajaan menubuhkan Suruhanjaya Kesihatan yang dilihat solusi terakhir menyelesaikan isu perjawatan itu.

Wujudnya kelompokan dalam dasar kerajaan akhirnya memberi kesan kepada seluruh rantaian terutama rakyat. Di sudut lain, di manakah 'Dr. Jamal' berada sekarang?

AKHBAR : UTUSAN MALAYSIA
MUKA SURAT : 31
RUANGAN : DALAM NEGERI

Ikan buntal: Laporan makmal tiga minggu lagi

JOHOR BAHRU: Keputusan laporan makmal melibatkan siasatan kes kematian pasangan warga emas yang memakan ikan buntal goreng di Kluang, dekat sini dijangka diperoleh hujung bulan ini.

Pengerusi Jawatankuasa Kesihatan dan Perpaduan negeri, Ling Tian Soon berkata, Jabatan Kesihatan Negeri Johor (JKNJ) masih menunggu laporan makmal tersebut sebelum dapat melengkapkan siasatan kes berkenaan.

Beliau berkata, sebaik sahaja lengkap, kes tersebut diserahkan kepada pejabat Timbalan Pendakwa Raya (DPP) untuk menentukan sama ada pendakwaan akan dibuat atau sebaliknya terhadap pembekal ikan berkenaan.

Ikan buntal: Seorang lagi meninggal dunia

Oleh ADNAN IRRANHA
adnannews@metromedia.com.my

KLUANG: Kehilangan dua insan tersayang dalam tempoh 14 hari bukanlah sesuatu yang mudah untuk dihadapi apabila lagi halnya kerana berpunca daripada kesilapan pemakanan.

Malih, ikutan duka yang diterima oleh Ng Ai Lee, 51, kira-kira pukul 6.30 pagi semalam dianggap sebagai titik memurti kerana bera kalmatin bapanya, Eng Kuai Sin@ Ng Chuan Sing, 84, dalam keadaan sihat dan



“Tugas JKNJ adalah menyiapkan kertas siasatan, sama ada individu bertanggungjawab didakwa itu kita serahkan kepada pihak Timbalan Pendakwa Raya. Kita sedang menunggu laporan makmal, mungkin dua atau tiga

minggu lagi akan diperoleh,” katanya ketika ditemui semasa menghadiri Majlis Berbuka Pua-sa anjuran MCA Johor di Hotel Trove, di sini, semalam.

Tian Soon berkata, JKNJ juga sedang berbincang dengan Ke-

menterian Kesihatan dan pakar dari universiti tentang aspek perundangan dalam kes tersebut.

“Kita perlu berbincang tentang beberapa akta sedia ada, iaitu sama ada memadai untuk kita ambil tindakan mendakwa pembekal ikan berkenaan. Buat waktu ini, ikan-ikan buntal yang dijual pembekal berkenaan telah dirampas untuk diambil sampelnya bagi tujuan siasatan,” katanya.

Pada 25 Mac lalu, Lim Siew Guan, 83, meninggal dunia selepas beberapa jam menikmati hidangan ikan buntal goreng yang dibeli daripada seorang pembekal, manakala suaminya, Eng Kuai Sin@Ng Chuan Sing, 84, pula maut pada 8 April lalu.

AKHBAR : NEW STRAITS TIMES
MUKA SURAT : 19
RUANGAN : LETTERS

SECONDHAND SMOKE, VAPOUR

E-cigarettes endanger users and non-users

WHILE cigarette smoking poses health risks, second-hand smoke exposure is also harmful to our health.

Second-hand smoke contains more than 7,000 chemicals, including at least 70 known carcinogens.

Exposure to second-hand smoke has been linked to heart disease, lung cancer and respiratory problems.

Similarly, e-cigarettes pose risks to users and non-users.

Vapers emit an aerosol, or vape smoke, which contains chemicals, including nicotine, heavy metals and flavourings.

While e-cigarette smoke may contain fewer chemicals than cigarette smoke, scientific studies have suggested that exposure to second-hand e-cigarette smoke may be just as harmful, if not more harmful, than second-

hand smoke from cigarettes.

This is concerning given that many e-cigarette users are youths, who may not be aware of the risks associated with vaping.

This is because vape smoke contains chemicals that can irritate and damage the respiratory system, leading to coughing, wheezing and shortness of breath.

A 2018 study, "Acute pulmonary effects of aerosolised nicotine", reported that inhaling aerosolised nicotine from e-cigarettes can cause lung injury and pulmonary edema in tested rats, as well as congested blood vessels.

The findings suggest that exposure to nicotine can reduce lung function and damage airway epithelial cells, which can cause respiratory problems.

Notably, these symptoms are simi-

lar to those of long Covid in the lungs, which is caused by pulmonary fibrosis.

This condition occurs when lung tissue becomes scarred, making it harder for the lungs to function.

In addition to pulmonary fibrosis, long Covid can also cause other lung-related symptoms, such as persistent cough, shortness of breath, chest pain and wheezing.

Although vaping does not emit the same strong odours as cigarettes, the second-hand vapour or aerosol still contains chemicals and compounds that contaminate indoor air.

Despite being odourless, microscopic particles from the vapour can stick to surfaces and dust, and may be inhaled into the lungs as third-hand smoke.

Furthermore, scientific studies

have indicated that exposure to diacetyl in e-cigarette vapour can cause popcorn lung, or bronchiolitis obliterans, a serious lung disease that is caused by exposure to diacetyl.

This lung disease is characterised by scarring of the tiny air sacs in the lungs, resulting in the thickening and narrowing of the airways.

The symptoms of popcorn lung include coughing, wheezing, and shortness of breath, and the disease can be debilitating or even fatal in severe cases.

While diacetyl, a chemical used to create a buttery flavour in microwave popcorn, is no longer used in microwave popcorn due to its health risks, it is still used in e-cigarette flavourings.

Lung medical specialists have urged those who use e-cigarettes to

be aware of the risks associated with diacetyl and other chemicals in vape flavourings. It is important to avoid e-cigarette products and abstain from using them.

We urge our leaders to prioritise the health and wellbeing of our community through the promotion of smoke-free environments and to support initiatives that encourage healthy choices and behaviours.

Moreover, we should prioritise public health and safety by implementing regulations and policies that limit the use of harmful chemicals in e-cigarette products.

**PROFESSOR LONG CHIAU MING
KOONG XINWEI**

School of Medical and Life Sciences,
Sunway University

AKHBAR : THE STAR

MUKA SURAT : 1

RUANGAN : MUKA HADAPAN

Taking the sting out of dengue



With a 223% spike in dengue cases between Q1 2022 and Q1 this year, new strategies are being implemented to tackle the problem. The Institute for Medical Research reports that

the use of Wolbachia-infected mosquitoes has led to a big drop in dengue cases in hotspot areas.

> See reports on page 4 by RAGANANTHINI VETHASALAM and FAZLEENA AZIZ

AKHBAR : THE STAR
MUKA SURAT : 4
RUANGAN : NATION

Fighting dengue with Wolbachia

Use of bacteria to stop replication of dengue virus extended since 2017 pilot run

By RAGANANTHINI VETHASALAM
and FAZLEENA AZIZ
newsdesk@thestar.com.my

PETALING JAYA: Wolbachia mosquitoes have been released in some 39 localities since the "successful" pilot run of a dengue control project in 2017 that significantly reduced cases, according to the Institute for Medical Research (IMR).

The IMR, which is the research arm of the Health Ministry, told *The Star* that the Malaysian Wolbachia project that was launched on March 28, 2017, saw Wolbachia-carrying Aedes mosquitoes being released at 11 dengue hotspots in the Klang Valley.

"After one year of release, dengue cases decreased significantly," it said.

IMR said that "after seeing the promising effect of the initial

releases and being impressed by the apparent success of the trial", the Health Ministry's Disease Control Department, in collaboration with the IMR, has deployed Wolbachia-carrying Aedes to 28 more localities.

"The outcomes of this operational programme serve as the basis for future expansion of releases in additional dengue-prone areas."

"Malaysia is the first endemic country to use Wolbachia mosquitoes for dengue control. The Health Ministry has established a five-year plan for the release of Wolbachia mosquitoes in dengue hotspots as its rollout programme," it said.

Vector control, consisting of source reduction, chemical control, biological control, and even genetic control, was one of the strategies used to combat Aedes-

borne viruses, IMR said.

Biological control consists of using Wolbachia mosquitoes and the "sterile insect technique".

"The Malaysian approach is a replacement strategy, where both male and female mosquitoes are released to replace the wild Aedes population in the field," IMR said.

In other words, the "bad" Aedes aegypti mosquitoes are replaced with "good" Aedes aegypti mosquitoes.

The female Aedes aegypti mosquitoes carrying Wolbachia prevent the growth of dengue virus in the mosquitoes so that the dengue virus could not be transmitted when mosquitoes bite humans, it added.

IMR said the added benefit of the Wolbachia strategy was that it prevented the mosquito from picking up dengue virus from dengue patients who

are asymptomatic.

"The asymptomatic transmission of dengue virus to mosquitoes through mosquito bites has been known for years, but there has been no solution to prevent it, but with the Wolbachia strategy, the solution is there," it said.

When contacted last month, Health director-general Tan Sri Noor Hisham Abdullah said that analysis had shown that dengue cases had been reduced by 75% to 100% in the 14 localities where the Wolbachia Mosquito Operation (WMO) had been implemented for at least two years.

"Nevertheless, ongoing evaluation is required to assess the effectiveness of WMO in reducing dengue cases as well as its impact on averting dengue morbidity and mortality in the long term," he said.

He said the WMO, which was launched in 2019, had also become a novel tool for vector control under the National Dengue Control and Prevention Programme.

Since July 2019, 28 high-dengue burden localities in Selangor (10), Kuala Lumpur and Putrajaya (7), Penang (4), Kelantan (2), Johor (2), Pahang (2), and Melaka (1) have been selected to implement WMO in a staggered manner.

Wolbachia is a bacterium and a form of biological control that is naturally occurring in 60%-70% of insects, spiders and nematodes.

It is usually introduced into Aedes mosquitoes to prevent the transmission of dengue viruses.

The Wolbachia bacteria stops the dengue virus from replicating, so the mosquito does not spread the virus when it bites.

'Look beyond fogging to control dengue spread'

PETALING JAYA: As dengue cases are expected to peak this year and fogging has not been as effective, experts say more has to be done to keep dengue under control.

Universiti Kebangsaan Malaysia's parasitology and entomology expert Prof. Dr Hidayatullah Othman said fogging was only effective in killing adult mosquitoes but unable to kill "immature" ones usually found in water.

"In a few days, those in the water will emerge and replace those killed. Thus, it will return to the original population if we do not search for and destroy the breeding habitats," she said.

Mosquito control expert Dr Lee Yean Wang said conventional fogging was no longer effective in reducing the Aedes population due to behavioural changes in the species.

Commenting on the use of the Wolbachia method, Dr Lee said the project was still in the preliminary stages and could be very expensive as millions of mosquitoes were needed.

Meanwhile, Prof Dr Szalay Abu Bakar of the Universiti Malaya Tropical Infectious Diseases

Research and Education Centre said biological engineering should not be allowed in the ecosystem until it was proven that its benefits outweigh the potential risk of contaminating the mosquito's genetic biodiversity.

"The long-term impact of the release of the Wolbachia-infected Aedes mosquito on the dynamics of the local mosquito population requires a better understanding."

"We currently have not done much research towards an understanding of our mosquito species' genetics and their pathogen competencies," he said.

On what is the most effective way to stopping the transmission of dengue, he said prevention was the way to go.

"The virus is spread from one infected person to the next through the bites of mosquitoes that have bitten and sucked the blood of the infected person."

"Hence, preventing an infected person from getting bitten by a mosquito is the only way to contain the spread of the disease."

"The government should consider allowing doctors to prescribe proven-effective mosquito repellent to all patients with acute dengue (dengue virus is in the



Need to keep environs clean: Littering has been a major contributing factor in Aedes breeding, says Nga. Seen here is stagnant water at a dumpsite close to an apartment building in Cheras. — Filepic

blood only during the viremic phase) and allow the use of a self-test kit to detect dengue antigens early so that preventive use of repellents can be instituted faster."

"Dengue fever, while debilitating to suffer from in general, does not result in mortality, but severe dengue is a problem that needs much attention."

"Severe dengue is often the result of immune responses to a subsequent infection with a different dengue virus serotype; hence, knowing one's dengue immune status would help one be better prepared," Prof Szalay added.

He said the government should also fund more serious research to study the factors influencing the outcome of dengue fever, prevention measures, the mechanisms that lead to severe dengue and treatment measures.

These studies must also cover the factors that enable the mosquitoes to survive during non-outbreak periods, factors that influence the mosquito biological vectors and behaviours influencing transmission of the virus from and to humans, and ways to do away with the use of pesticides and biological engineering of the ecosystem to control mosquitoes,

he added.

A total of 31,111 dengue cases have been reported between Jan 1 and April 9.

As of April 2, 18 people had succumbed to the virus.

Health director-general Tan Sri Dr Noor Hisham Abdullah said in January that the number of cases was expected to surge in 2023 based on a cyclical pattern, while Deputy Prime Minister Datuk Seri Dr Ahmad Zahid Hamidi said last month that dengue cases in the country saw a massive 223% spike in the first quarter of the year compared with the same period last year.

Multiple measures employed to keep mosquitoes away

PETALING JAYA: Apart from the Health Ministry, the Local Government Development Ministry has employed several dengue control measures to keep the virus at bay.

The Local Government Development Minister, Nga Kor Ming, told *The Star* that the ministry's guidelines for Mosquito Control At Local Authorities, which have been in place since Aug 30, 2019, are centred on the concept of preventing dengue cases by controlling Aedes mosquitoes.

"The Local Government Development Ministry's guideline is to complement the Health Ministry's efforts in dengue control, whereby our main focus is to control mosquitoes, especially the Aedes breeding grounds, by keeping areas clean," he said.

Last year, 155 local authorities performed dengue control activities nationwide, including searching and destroying mosquito breeding places at over 1.70 million premises, spraying larvicide insecticides at over 1.19 million premises, fogging at over 3.21

million premises, and cleaning at 5218 locations, he said.

"In addition, local councils also carried out health promotion activities to educate the public on dengue prevention, such as health talks and exhibitions."

"In 2022, a total of 4,464 such activities were carried out in various forums," he said, adding that the ministry had also carried out an annual Dengue Prevention Campaign in collaboration with local authorities, based on the dengue hotspots.

"With the guidance of the

Health Ministry, we will continuously monitor and step up these programmes to safeguard the communities against the dengue outbreak."

"I believe prevention is better than cure. Taking proactive actions, like gotong-royong to keep housing areas free from Aedes breeding grounds, will help control dengue," he added.

"Littering has been a major contributing factor in Aedes breeding."

"We hope the public is diligent in keeping their surrounding areas clean and free from litter."

We encourage the public to report illegal dumping grounds to the local authorities," he said.

The ministry urges all Malaysians to come together in the fight against dengue.

"Everyone should play their part in taking care of public hygiene, especially if it's a potential breeding ground in their neighbourhoods."

"Every life is precious, and it takes all of us, the public and government, to achieve this national mission to safeguard public health," he added.

AKHBAR : THE SUN
MUKA SURAT : 4
RUANGAN : NEW WITHOUT BORDERS

Over 43,000 students found to be smokers

➤ Preventing children from picking up habit needs strict legal controls, community education: Cancer society MD

■ BY VEISHNAWI NEHRU
newsdesk@thesundaily.com

PETALING JAYA: A total of 43,019 secondary school students out of 1.3 million and 341 primary school pupils out of two million tested positive under Kotak, an early smoking detection and intervention programme designed for schoolchildren nationwide as a strategic partnership between the Health and Education ministries.

Malaysian Council for Tobacco Control (MCTC) secretary-general Muhammad Sha'ani Abdullah told *theSun* that children from homes where smoking is common will usually pick up the habit.

"These children, when encouraged or introduced to smoking by their peers, will usually become habitual smokers."

He said to prevent schoolchildren from smoking, their homes and all public spaces should be made tobacco-free environments.

He said MCTC is involved in tobacco

control advocacy and encourages the implementation of all provisions in the World Health Organisation Framework Convention on Tobacco Control.

"We conduct various tobacco control activities, including smoking cessation services as well as education and public awareness on the dangers of smoking in communities, schools and universities."

"The effective rate for smoking cessation depends on the implementation of a smoke-free environment."

"This enables smokers to stop smoking and prevents children and young people from picking up the habit, which is why all public spaces need to be made smoke-free."

National Cancer Society Malaysia (NCSM) managing director Dr Murallitharan Munisamy said preventing smoking among children needs a multi-pronged approach.

"The first step is to have strict legal control where children's access to cigarettes and vapes should be prohibited."

"The second is community education and awareness that smoking is not normal and should be looked down upon."

"Only then will children be deterred from smoking because it becomes culturally unacceptable and legally prohibited."

Murallitharan said schoolchildren who smoke are at greater risk of contracting 15 different cancers by the time they reach their 30s and 40s.

"They are also more likely to suffer a stroke or heart attack as they grow older."

"Since they had started smoking from a young age, the cumulative damage hits them earlier and they develop illnesses in their 30s and 40s."

He also said NCSM provides holistic cancer-related services to sufferers, caregivers and the public at six centres.

These are the Cancer and Health Screening Clinic, Nuclear Medicine Centre, Resource and Wellness Centre, Quit Smoking Clinic, Children's Home of Hope and the Adults' Home of Hope.

"We have been working with schools to promote anti-smoking activities and have been running the largest school smoking cessation programme for many years."

"We continue to promote new activities for healthy living among young people."